

Խ. ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱԿԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ -

ԺԳ.00.02

Մասնագիտական որակավորման քննություն

Հաստատվել է «Գեղարվեստական
կրթություն» ֆակուլտետի
խորհրդի փետրվարի _____ N_____ նիստում

Ե Ր Ե Վ Ա Ն

2012

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացի նպատակն է դաստիարակել հոգևոր և բարոյագեղագիտական բարձր արժեքներով օժտված մարդ, երաժշտության գիտակ և ակտիվ ունկնդիր:

Խնդիրները.

- սեր և հետաքրքրություն առաջացնել երաժշտության հանդեպ.
- զարգացնել երաժշտական ունակությունները, կարողություններն ու հմտությունները,
- օգնել սովորողներին կապեր տեսնել կյանքի և երաժշտության միջև:

Սկզբունքները.

- ազգային երաժշտությունից համամարդկայինին անցում,
- երաժշտության միջոցով կրթության գործընթացի հումանացում:

Բովանդակությունը.

1-ին թեմա - Երաժշտության ժամանակակից դասին ներկայացվող պահանջները.

- գործունեության տեսակները,
- երաժշտության ստեղծում,
- երաժշտության կատարում,
- երաժշտության ունկնդրում:

2-րդ թեմա - Երաժշտամանկավարժական մտքի զարգացումը Հայաստանում.

- վաղ միջնադարից մինչև 19-րդ դարը,
- 19-20-րդ դարերում,
- ժամանակակից դպրոցում և մյուս ուսումնական հաստատություններում:

3-րդ թեմա - Երաժշտության դասավանդման տեսության հարցեր.

- Երաժշտության դասը որպես երաժշտական դաստիարակության հիմնական ձև և արվեստի դաս,

- Կրտսեր դպրոցականների երաժշտական մտածողության զարգացման հարցեր,
- Երաժշտական հիմնական ընդունակությունները,
- Երաժշտության և կյանքի կապի բնութագիրը,
- Երաժշտությունը և միջառարկայական կապերը,
- Հարաբերական և բացարձակ սոլմիզացիայի ստեղծման ու զարգացման պատմական ակունքները:

4-րդ թեմա - Երաժշտական դաստիարակության բովանդակությունը 1-4-րդ դասարաններում.

- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 1-ին դասարանում,
- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 2-րդ դասարանում,
- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 3-րդ դասարանում,
- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 4-րդ դասարանում,

5-րդ թեմա - Երաժշտական դաստիարակության բովանդակությունը 5-7-րդ դասարաններում.

- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 5-րդ դասարանում,
- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 6-րդ դասարանում,
- Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկական 7-րդ դասարանում:

6-րդ թեմա - Երաժշտական ապարատի կառուցվածքը.

- դպրոցահասակ երեխաների ձայնային ապարատի աշխատանքը զարգացման տարբեր փուլերում,
- երեխաների խոչակի և ձայնի առանձնահատկությունները,
- աղջիկների և տղաների երգչական ձայնի ձայնափոխությունը,
- երգչական ապարատի հիվանդություններ:

7-րդ թեմա - Երաժշտության ուսուցչի մեթոդաբանական կուլտուրայի էությունը.

- Երաժշտության ուսուցչի հետազոտական գործունեության տեսակները,
- Երաժշտամանկավարժական հետազոտության մեթոդոլոգիական բնութագիրը,

- ավարտական որակավորման աշխատանքի /թեզի/ բովանդակությունը և կառուցվածքը:

8-րդ թեմա - Երաժշտության ուսուցչի կերպարը.

- երաժշտության ուսուցչի անձնային որակների և մասնագիտական հատկանիշների փոխադարձ կապը,
- երաժշտության ուսուցչի կատարողական, դաստիարակչական և հետազոտական գործունեությունը,
- երաժշտության ուսուցչի մասնագիտական գործունեության առանձնահատկությունները:

9-րդ թեմա - Երաժշտական լսողության զարգացման սկզբունքներն ու մեթոդները.

- լադային /հարաբերական/ և տանայնական /բացարձակ/ լսողության զարգացման առանձնահատկությունները,
- երաժշտալսողական պատկերացումների բնութագիրը,
- հարմոնիկ լսողության բնութագիրը
- լադի ձայնաստիճանների փոխհարաբերությունը պատկերող ձեռքի նշանները որպես լսողական պատկերացումների և լադամեղեդային մտածողության զարգացման միջոց,

10-րդ թեմա - Երաժշտական ռիթմի զգացողությունը.

- երաժշտական ռիթմի էությունը,
- երաժշտական ռիթմը` նեղ իմաստով,
- երաժշտական ռիթմը` լայն իմաստով,
- երաժշտառիթմական շարժում և պար:

11-րդ թեմա - Երաժշտական ստեղծագործական ունակության զարգացում.

- սովորողների ստեղծագործական մտածողության զարգացման խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները երաժշտության դասին,
- սովորողների ստեղծագործական երևակայության և երաժշտական մտածողության փոխկապվածությունը,

12-րդ թեմա - Կոմիտասի երաժշտամանկավարժական գործունեության պատմական նշանակությունը.

- Կոմիտասի երաժշտական դաստիարակության սկզբունքների և մեթոդների բնութագիրը,
- Կոմիտասի երաժշտամանկավարժական հայացքների կիրառական նշանակությունը,
- Կոմիտասի «Պարն ու մանուկը» հոդվածի մեկնաբանությունը:

13-րդ թեմա - Երաժշտական դաստիարակության արդի հայեցակարգեր և մեթոդիկաներ.

- Էմիլ Ժակ-Դալկրոզի երաժշտական դաստիարակության համակարգի հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները,
- Զոլտան Կոդայի երաժշտական դաստիարակության համակարգի հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները,
- Կարլ Օրֆի երաժշտական դաստիարակության համակարգի հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները,
- Դմիտրի Կաբալևսկու երաժշտական դաստիարակության համակարգի հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները,
- Հայ երեխաների երաժշտական դաստիարակության համակարգի հիմնական սկզբունքներն ու մեթոդները,

14-րդ թեմա - Երաժշտական կրթության և ուսուցման զարգացող և դաստիարակող սկզբունքները.

- Երաժշտական գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների զարգացումը երաժշտական կրթության գործընթացում,
- Երաժշտական կրթության հուզականության և գիտականության սկզբունքը,
- Երաժշտական կրթության հումանիստական, գեղագիտական և բարոյական ուղղվածությունը,
- Երաժշտական կրթության հոգեբանամանկավարժական ուղղվածությունը,
- սովորողների տարիքային և հոգեբանական առանձնահատկությունները,

- երաժշտության ուսուցման ընդհանուր դիդակտիկական և սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման առանձնահատկությունները,
- նոր մոտեցումներ, նոր տեխնոլոգիաներ,
- սովորողների հաղորդակցվելու և համագործակցվելու կարողությունների զարգացումը,
- փոխներգործուն /ինտերակտիվ/, մոդելացված և պրոբլեմային մեթոդների կիրառումը երաժշտության դասին,
- երաժշտության նկատմամբ զգացմունքային, իմացական արժեքների ձևավորման մեթոդները:

Առաջարկվող գրականություն

1. Կոմիտաս, Հոգվածներ և ուսումնասիրություններ. Երևան, 1941:
2. Մելիքյան Սպ. Ա., Երաժշտության զարգացման խնդիրները մեզանում, Թիֆլիս, 1909:
3. Գյոդակյան Գ. Շ., Ռոմանոս Մելիքյան: Կյանքը և ստեղծագործությունը: Երևան ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ., 1960:
4. Թահմիզյան Ն. Կ., Երաժշտությունը հին և միջնադարյան Հայաստանում: Երևան, 1982:
5. Քուչնարյան Քր., Հայ մոնոդիկ երաժշտության պատմության և տեսության հարցեր: Երևան, 2008:
6. Մազմանյան Մ. Ս., Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկա. Երևան, 1969:
7. Յուզբաշյան Յու.Վ., Նոտագրության ուսուցումը հարաբերական և բացարձակ մեթոդներով, 25 պլակատներ, Երևան, 1972:
8. Յուզբաշյան Յու.Վ., Վեյս Պ. Ֆ., Կրտսեր դպրոցականների երաժշտական մտածողության զարգացումը, 33 պլակատներ. Երևան, 1982:

9. Յուզբաշյան Յու.Վ., Դպրոցականների երաժշտական մտածողության զարգացման ազգային համակարգի տեսամեթոդական հիմունքները: Երևան, 1996:
10. Յուզբաշյան Յու.Վ., «Սոլմիզացիայի հարաբերական և բացարձակ համակարգերի ստեղծման և զարգացման պատմական ակունքները» գիտական աշխատությունների միջբուհական ժողովածու N 3 /արվեստագիտություն/, Երևան, 1977:
11. Յուզբաշյան Յու.Վ., Փահլևանյան Ա.Ա., Ավետիսյան Վ., «Երաժշտությունը» 1-4-րդ դասարաններում: Ուսուցչի մեթոդական ուղեցույց, Երևան, 2008:
12. Բազմաբնույթ մտածողության տեսության կիրառումը ուսուցման վաղ շրջանում /Հովարդ Գարդներ/, ձեռնարկ տարրական դպրոցի ուսուցչի համար, «Այրեքս», Երևան, 2003:
13. Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, Տեսություններ, մեթոդներ, գնահատում, ձեռնարկ մանկավարժների համար, Նոյան Տապան, Երևան, 2005:
14. Համագործակցային ուսուցում, Ձեռնարկ, Երևան, 2006:
15. Խաչիկյան Հ., Չայնակազմավորման հիմունքները երգարվեստում, Երևան 2005:
16. Вейс П. Ф. - Ступеньки в музыку. Пособие по сольфеджио. М., 1987.
17. Ветлугина Н. А. - Музыкальное развитие ребенка. М., 1968
18. Кабалевский Д. Б. - Как рассказать детям о музыке? М., 1977.
19. Мелик-Пашаев А. Н. - Педагогика искусств и творческие способности. М., 1981.
20. Музыкальное воспитание в современном мире (ИСМЕ). Ред. коллегия Д. Б. Кобалевский и др. - М., 1973.
21. Музыкальное воспитание в странах социализма. Сборник статей. Под ред. А. Л. Островского. Л., 1975.
22. Петрушин В, И. - Музыкальная психология. М-, 1997.
23. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа, Москва, 1978.

24. Ригина Г. С. - Уроки музыки в начальных классах, М., 1979.
25. Руднева С. Д., Фриш Э. М. - Ритмика. Музыкальное движение. М., 1972.
26. Теплов Б. М. - Избранные труды. М., 1985.
27. Шторк К. - Система. Жак-Далькроза. Л - М., 1924.
28. Пути формирования армянской музыкальной классики, Ереван, 2006.
29. Варга Б., Димень Ю., Лопариц Э., Язык , Музыка, Математика, Москва, 1981.
30. Бергер Н., Современная концепция и методика обучения музыке, Санкт-Петербург, 2004.
31. Подуровский В.М., Суслова Н.В., Психологическая коррекция музыкально-педагогической деятельности, Москва, 2001.
32. Музыкальное образование в школе, Под редакцией Л.В. Школяр, Москва, 2001.
33. Методологическая культура педагога-музыканта, Под. редакцией Э.Б. Абдуллина, Москва, 2002.
34. Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В., Теория преподавания музыки в общеобразовательных учреждениях, Москва, 2003.

ԿԱԶՄԵՑ ՅՈՒՐԻ Վ. ՅՈՒՋԲԱՇՅԱՆԸ
ՄԱՆԿ.ԳԻՏ.ԴՈՎՏՈՐ, ՊՐՈՖԵՍՈՐ,
«ՎԱՍՏԱԿԱՎՈՐ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺ